

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. liepos 18 d.*

„SESV 56 straipsnis — Laisvė teikti paslaugas — Direktyva 2005/29/EB — Nesąžininga komercinė veikla — Vartotojų apsauga — Susieti pasiūlymai, apimantys bent vieną finansinę paslaugą — Draudimas — Išimtys“

Byloje C-265/12

dėl *Hof van beroep te Brussel* (Belgija) 2012 m. gegužės 22 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. gegužės 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Citroën Belux NV

prieš

Federatie voor Verzekerings- en Financiële Tussenpersonen (FvF)

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai M. Berger, A. Borg Barthet (pranešėjas), E. Levits ir J.-J. Kasel,

generalinis advokatas Y. Bot,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. balandžio 24 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Citroën Belux NV*, atstovaujamos *advocaten* S. Willemart, C. Smits, T. Balthazar, D. De Keyzer ir A. Destrycker,
- *Federatie voor Verzekerings- en Financiële Tussenpersonen (FvF)*, atstovaujamos *advocaten* D. Dhaenens ir R. Vermeulen,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos T. Materne ir J.-C. Halleux,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. van Beek,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: olandų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, p. 22), 3 straipsnio 9 dalies ir SESV 56 straipsnio išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Citroën Belux NV* (toliau – *Citroën*) ir *Federatie voor Verzekerings- en Financiële Tussenpersonen* (Draudimo brokerių ir finansų patarėjų asociacija, toliau – *FvF*) dėl *Citroën* komercinės veiklos, susijusios su pasiūlymu sudaryti nemokamą 6 mėnesių *omnium* draudimą perkant *Citroën* automobilį, kurią *FvF* laiko nesąžininga.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

- 3 Direktyvos 2005/29 9 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„<...> Finansinėms paslaugoms ir nekilnojamajam turtui dėl jų sudėtingumo ir būdingos didelės rizikos būtina nustatyti išsamius reikalavimus, įskaitant pozityvius įpareigojimus prekybininkams. Dėl šios priežasties finansinių paslaugų ir nekilnojamojo turto srityje ši direktyva nepažeidžia valstybių narių teisės ginti vartotojų ekonominius interesus reglamentuojant daugiau nei reglamentuojama šios direktyvos nuostatomis. <...>“

- 4 Direktyvos 2005/78 3 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 ir 9 dalyse nustatyta:

„1. „Ši direktyva taikoma nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu, kaip nustatyta šios direktyvos 5 straipsnyje, prieš ir po komercinio sandorio dėl produkto sudarymo bei jo metu.

<...>

9. Dėl „finansinių paslaugų“, apibrėžiamų [2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos] direktyvoje 2002/65/EB [dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ir iš dalies keičiančioje Tarybos direktyvą 90/619/EEB ir direktyvas 97/7/EB ir 98/27/EB (OL L 271, 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 321)], ir nekilnojamojo turto valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kurie yra labiau norminantys arba griežtesni nei ši direktyva jos derinamoje srityje.“

- 5 Direktyvos 2002/65 2 straipsnio b punkte sąvoka „finansinė paslauga“ apibrėžiama kaip „bet kokia bankinio, kreditinio, draudimo, asmeninės pensijos, investicinio ar mokamojo pobūdžio paslauga“.

Belgijos teisės aktai

- 6 2010 m. balandžio 6 d. Įstatymo dėl veiklos rinkoje ir vartotojų apsaugos (*Belgisch Staatsblad*, 2010 m. balandžio 12 d., p. 20803, toliau – 2010 m. balandžio 6 d. įstatymas) 72 straipsnyje nustatyta:

„1 dalis. Susieti pasiūlymai, kuriuose bent vienas elementas yra finansinė paslauga ir kuriuos vartotojams siūlo įmonė [pardavėjas] ar skirtingos įmonės, veikiančios tuo pačiu tikslu, yra draudžiami.

2 dalis. Tačiau nukrypstant nuo 1 straipsnio leidžiama siūlyti susietas:

1 finansines paslaugas, kurios sudaro visumą;

kompetentingų ministrų arba finansų ministro siūlymu Karalius gali apibrėžti visumą sudarančias finansų sektoriuje teikiamas paslaugas;

2 finansines paslaugas ir prekybos srityje įprastas smulkias prekes ir paslaugas;

3 finansines paslaugas ir bilietus, suteikiančius teisę dalyvauti įstatymais leidžiamose loterijose;

4 finansines paslaugas ir daiktus su nenutrūtinamais ir aiškiai matomais reklaminiais užrašais, kurių negalima nusipirkti, su sąlyga, kad juos siūlančio subjekto sumokėta įsigijimo kaina neviršija 10 EUR be PVM [pridėtinės vertės mokestis] ar 5 % pagrindinės prekės arba paslaugos, su kuria jie susieti, pardavimo kainos be PVM. 5 % norma taikoma, jeigu šią normą atitinkanti suma yra didesnė nei 10 EUR;

5 finansines paslaugas ir paveikslėlius, lipdukus bei kitus mažaverčius spaudinius;

6 finansines paslaugas ir dokumentais įformintą teisę įsigijus tam tikrą prekių arba paslaugų kiekį gauti dovaną ar nuolaidą įsigyjant panašią prekę ar paslaugą su sąlyga, kad tokią naudą suteiks tas pats pardavėjas ir ji neviršys trečdaliao prieš tai įsigytų prekių ar paslaugų kainos.

Dokumentuose turi būti nurodyta galima jų galiojimo trukmė ir pasiūlymo sąlygos.

Pardavėjui atšaukus savo pasiūlymą, vartotojas turi gauti siūlomą naudą, proporcingą ankstesniems pirkimams.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 7 *Citroën* yra įmonė, į Belgiją importuojanti *Citroën* automobilius. Ji parduoda šias prekes per pripažintų transporto priemonių platintojų tinklą.
- 8 2010 m. gruodžio 10 d. *Citroën* pradėjo reklaminę kampaniją, kurios tema „Aš noriu turėti viską“. Ši kampanija vyko ne trumpiau kaip iki 2011 m. vasario mėn. pabaigos.
- 9 Reklaminis pasiūlymas buvo suformuluotas taip:

„Nemokamas 6 mėnesių *Omnium* taikomas kiekvienai pirmais metais sudarytai visapusiško *Omnium* draudimo sutarčiai. Šis draudimas taikomas visiems privatiems ir komerciniams automobiliams, parduodamiems per oficialų *Citroën* platintoją, išskyrus demonstracines ir nuomojamas transporto priemones. Taikomos *Citroën* draudimo priėmimo sąlygos. *Citroën* draudimas yra draudimo įmonės *Servis NV* (*Servis* draudimo įmonė), turinčios licenciją Nr. 1396, produktas. *PSA Finance Belux NV*

(CBFA Nr. 019.653A) veikia kaip *Servis NV* draudimo agentas. CBFA pripažinti *Citroën* platintojai veikia kaip *PSA Finance Belux NV* subagentai <...>. Šis draudimo pasiūlymas taikomas neatsižvelgiant į kitus produktus ar paslaugas, nesusijusias su draustina transporto priemone.“

- 10 *FvF* mano, kad šios specialios „automobilių salono“ sąlygos, susijusios su pasiūlymu sudaryti nemokamą 6 mėnesių *omnium* draudimą perkant *Citroën* automobilį, yra draudžiamas susietas pasiūlymas. 2010 m. gruodžio 22 d. laišku *FvF* pateikė *Citroën* oficialų išpėjimą.
- 11 2010 m. gruodžio 23 d. laišku *Citroën* atsakė, kad pasiūlymas taikomas kiekvienai naujai vieniems metams sudarytai *omnium* draudimo sutarčiai, o ne tik tuo atveju, kai perkamas naujas *Citroën* automobilis. *Citroën* nuomone, nėra sąsajos tarp šešis mėnesius galiojančio nemokamo *omnium* draudimo pasiūlymo ir naujo *Citroën* automobilio pirkimo.
- 12 2011 m. sausio 18 d. *FvF* kreipėsi į *Rechtbank van koophandel te Brussel* (Briuselio komercinių bylų teismas) su prašymu nutraukti šią komercinę veiklą, nes ji draudžiama pagal 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 72 straipsnio 1 dalį.
- 13 2011 m. balandžio 13 d. sprendime *Rechtbank van koophandel te Brussel*, kaip pirmosios instancijos teismas, visų pirma teigė, kad ginčijamas pasiūlymas yra susietas pasiūlymas, kaip tai suprantama pagal 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 2 straipsnio 27 punktą, ir skirtas potencialiems naujos *Citroën* transporto priemonės pirkėjams. Jis nusprendė, kad šis pasiūlymas yra pagal minėto įstatymo 72 straipsnio 1 dalį draudžiamas susietas pasiūlymas; taip pat tai – sąžiningai rinkos veiklai prieštaraujantis veiksmas, todėl draudžiamas pagal to paties įstatymo 95 straipsnį.
- 14 Dėl šio sprendimo *Citroën* pateikė apeliacinį skundą *Hof van beroep te Brussel* (Briuselio apeliacinis teismas). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad ginčijamas pasiūlymas yra susietas pasiūlymas ir kad šešis mėnesius galiojančio nemokamo *omnium* draudimo įsigijimas, vidutinio vartotojo požiūriu, iš tikrųjų buvo susijęs su naujo *Citroën* automobilio pirkimu.
- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Direktyvos 2005/29 3 straipsnį 9 dalį dėl finansinių paslaugų ir nekilnojamojo turto valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kurie yra labiau norminamieji arba griežtesni nei ši direktyva jos derinamoje srityje. Jis mano, kad šią nuostatą galima aiškinti trejopai. Remiantis pirmuoju aiškinimu, susieto pasiūlymo, kuriame yra finansinė paslauga, draudimas yra suderinamas su Direktyva 2005/29, nepaisant to, ar finansinė paslauga yra pagrindinis pasiūlymo elementas, ar ne. Remiantis antruoju aiškinimu, susieto pasiūlymo, kuriame yra finansinė paslauga, draudimas nėra suderinamas su šia direktyva, nepaisant to, ar finansinė paslauga yra pagrindinis susieto pasiūlymo elementas. Pagal trečiąjį aiškinimą leidžiama konstatuoti, kad toks draudimas nėra suderinamas su minėta direktyva, nes jos 3 straipsnio 9 dalis, kaip visiško suderinimo principo išimtis, turi būti aiškinama siaurai. Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar 2010 m. balandžio 6 d. įstatymas yra suderinamas su SESV 56 straipsniu.
- 16 Tokiomis aplinkybėmis *Hof van beroep te Brussel* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
 - „1. Ar Direktyvos 2005/29/EB 3 straipsnio 9 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiama tokia nuostata – 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo <...> 72 straipsnis, pagal kurią – tam tikrais atvejais, kurių sąrašas įstatyme yra baigtinis – apskritai draudžiama pateikti vartotojui bet kokią susietą pasiūlymą, jei bent vienas elementas yra finansinė paslauga?
 2. Ar SESV 56 straipsnį dėl laisvės teikti paslaugas reikia aiškinti taip, kad pagal jį draudžiama tokia nuostata – 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo <...> 72 straipsnis, pagal kurią – tam tikrais atvejais, kurių sąrašas įstatyme yra baigtinis – apskritai draudžiama pateikti vartotojui bet kokią susietą pasiūlymą, jei bent vienas elementas yra finansinė paslauga?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 17 Pateikdamas pirmąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2005/29/EB 3 straipsnio 9 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiama tokia valstybės narės nuostata, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią tam tikrais atvejais, kurių sąrašas nacionalinės teisės akte yra baigtinis, apskritai draudžiama pateikti vartotojui bet kokį susietą pasiūlymą, kuriame bent vienas elementas yra finansinė paslauga.
- 18 Taip pat, kaip matyti iš 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *VTB-VAB ir Galatea* (C-261/07 ir C-299/07, Rink. p. I-2949) 50 punkto, Teisingumo Teismas nusprendė, kad susieti pasiūlymai yra komerciniai veiksmai, kurie aiškiai patenka į ūkio subjekto komercinės strategijos sritį, ir jais tiesiogiai siekiama skatinti ir vykdyti šio subjekto atliekamą pardavimą, kad dėl to jie yra komercinė veikla, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/29 2 straipsnio d punktą, todėl patenka į šios direktyvos taikymo sritį.
- 19 Iš to matyti, kad susieti pasiūlymai, kuriuose bent vienas elementas yra finansinė paslauga, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamas draudimas, taip pat yra komercinė veikla, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/29 2 straipsnio d punktą, todėl jiems taikomi šioje nuostatoje numatyti reikalavimai.
- 20 Be to, reikia priminti, kad Direktyva 2005/29, kaip aiškiai nurodyta jos 4 straipsnyje, iš esmės yra visiškai suderinamos normos dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu, todėl valstybės narės, net siekdamos užtikrinti aukštesnį vartotojų apsaugos lygį, negali imtis griežtesnių, negu šioje direktyvoje nustatytų, priemonių (žr. 2010 m. sausio 14 d. Sprendimo *Plus Warenhandelsgesellschaft*, C-304/08, Rink. p. I-217, 41 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 21 Tačiau Direktyvos 2005/29 3 straipsnio „Taikymo sritis“ 9 punkte nustatoma visiško suderinimo tikslo išimtis tiek, kiek ji susijusi, *inter alia*, su finansinėmis paslaugomis, kaip jos suprantamos pagal Direktyvą 2002/65.
- 22 Iš Direktyvos 2005/29 9 konstatuojamosios dalies matyti, kad finansinėms paslaugoms dėl jų sudėtingumo ir būdingos didelės rizikos būtina nustatyti išsamius reikalavimus, įskaitant pozityvius įpareigojimus prekybininkams. Šioje direktyvoje taip pat nurodyta, kad, atsižvelgiant į šias paslaugas, ši direktyva taikoma nepažeidžiant galimybės valstybėms narėms priimti priemones, kurios viršija direktyvos nuostatas, siekiant apsaugoti vartotojų ekonominius interesus.
- 23 „Finansinė paslauga“, kuri apibrėžta Direktyvoje 2002/65, turi būti suprantama kaip „bet kokia bankinio, kreditinio, draudimo, asmeninės pensijos, investicinio ar mokamojo pobūdžio paslauga“. 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 2 straipsnio 24 punkte vartojama ta pati finansinių paslaugų sąvokos apibrėžtis. Darytina išvada, kad susieti pasiūlymai, kuriuose bent vienas elementas yra finansinė paslauga, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamas draudimas, patenka į Direktyvos 2005/29 3 straipsnio 9 punkto taikymo sritį.
- 24 Taigi pagal šią nuostatą dėl finansinių paslaugų valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kurie yra labiau norminamieji arba griežtesni nei ši direktyva.
- 25 Be to, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2005/29 3 straipsnio 9 punkto formuluotą valstybėms narėms leidžiama tik priimti griežtesnes nacionalines taisykles, susijusias su finansinėmis paslaugomis, jų nekonkretinant. Taigi šiuo atžvilgiu nacionalinėmis taisyklėmis neribojama sugriežtinimo apimtis ir nenurodomi sudėtingumo ar rizikos kriterijai, kurie tokioms paslaugoms turi būti nustatyti dėl

griežtesnių taisyklių. Iš šios nuostatos formuluotės nematyti, kad griežtesnės nacionalinės taisyklės gali būti taikomos tik susietims pasiūlymams, kuriuose yra kelios finansinės paslaugos arba kuriuose finansinė paslauga yra pagrindinis elementas.

- 26 Taigi, priešingai, nei teigia *Citroën*, nereikia riboti Direktyvos 2005/29 3 straipsnio 9 punkto taikymo susietims pasiūlymams, kuriuose yra kelios finansinės paslaugos arba kurie susiję su kompleksine finansine paslauga.
- 27 Toks aiškinimas atitinka šia nuostata siekiamą tikslą. Iš tiesų Direktyvos 2005/29 9 konstatuojamoje dalyje aiškiai numatyta, kad valstybės narės gali priimti griežtesnes priemones, susijusias su finansinėmis paslaugomis, kad būtų užtikrintas aukštas vartotojų apsaugos lygis. Todėl Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo tikslas – palikti pačioms valstybėms narėms teisę vertinti ribojamąjį pobūdį, kurį jos nori priskirti priemonėms, ir suteikti joms šiuo atžvilgiu diskreciją net uždrausti tokius susietus pasiūlymus.
- 28 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2005/29/EB 3 straipsnio 9 dalis aiškintina taip, kad pagal ją nedraudžiama tokia valstybės narės nuostata, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią tam tikrais atvejais, kurių sąrašas nacionalinės teisės akte yra baigtinis, apskritai draudžiama pateikti vartotojui bet kokią susietą pasiūlymą, kuriame bent vienas elementas yra finansinė paslauga.

Dėl antrojo klausimo

- 29 Pateikdamas antrąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar SESV 56 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį draudžiama tokia nuostata, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią tam tikrais atvejais, kurių sąrašas nacionalinės teisės akte yra baigtinis, apskritai draudžiama pateikti vartotojui bet kokią susietą pasiūlymą, kuriame bent vienas elementas yra finansinė paslauga.
- 30 Dėl antrojo klausimo priimtino *FvF* mano, kad jis yra nepriimtinas, nes tiek, kiek specifinė sritis buvo suderinta visoje Europos Sąjungoje, nacionalinės priemonės šioje srityje turi būti vertinamos atsižvelgiant į šias suderinimo priemones, o ne į SESV nuostatas.
- 31 Šiuo klausimu reikia priminti, kad bet kokia nacionalinė priemonė, priklausanti Sąjungos lygiu išsamiai suderintai sričiai, turi būti vertinama atsižvelgiant į šios suderinimo priemonės, o ne į pirminės teisės nuostatas (šiuo klausimu žr. 2003 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, Rink. p. I-14887, 64 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Tačiau, kaip matyti iš Direktyvos 2005/29 9 konstatuojamosios dalies ir 3 straipsnio 9 dalies, pastarojoje nuostatoje aiškiai numatyta, jog dėl finansinių paslaugų šia Direktyva 2005/29 nesiekama išsamaus suderinimo ir yra valstybėms narėms paliekama diskrecija, kuria turi būti naudojamosi laikantis Sutarties.
- 32 Žinoma, tokie nacionalinės teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, kurie, remiantis jų formuluote, vienodai taikytini Belgijos ūkio subjektams ir kitų valstybių ūkio subjektams, pagal bendrą taisyklę gali būti priskiriami prie nuostatų, susijusių su Sutartyje garantuojamomis pagrindinėmis laisvėmis, tik jeigu jos taikytinos situacijoms dėl valstybių narių tarpusavio prekybos (žr. 2010 m. birželio 1 d. Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez*, C-570/07 ir C-571/07, Rink. p. I-4629, 40 punktą ir 2012 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Duomo Gpa ir kt.*, C-357/10–C-359/10, 26 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 33 Vis dėlto nagrinėjamu atveju negalima atmesti galimybės, kad įmonės, įsteigtos kitose valstybėse narėse nei Belgijos Karalystėje, suinteresuotos pastarojoje valstybėje narėje teikti susietus pasiūlymus, kuriuose yra bent vienas finansinis elementas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje.

- 34 Todėl reikia išnagrinėti, ar visiškai susieto pasiūlymo, kuriame bent vienas elementas yra finansinė paslauga, draudimas atitinka SESV 56 straipsnį.
- 35 Dėl klausimo esmės iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad SESV 56 straipsniu reikalaujama panaikinti ne tik bet kokią paslaugų teikėjo diskriminaciją dėl pilietybės, bet ir bet kokius apribojimus, net vienodai taikomus ir nacionaliniams, ir kitų valstybių narių paslaugų teikėjams, jeigu jais gali būti draudžiama, daroma mažiau patraukli paslaugų teikėjo, įsteigto kitoje valstybėje narėje, kur jis teisėtai teikia panašias paslaugas, veikla ar jai trukdoma (šiuo klausimu žr. 2001 m. vasario 20 d. Sprendimo *Analir ir kt.*, C-205/99, Rink. p. I-1271, 21 punktą ir 2002 m. sausio 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-439/99, Rink. p. I-305, 22 punktą).
- 36 Vis dėlto draudimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje ir nustatytas 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 72 straipsnio 1 dalyje, skirtas tam, kad finansinių paslaugų teikimas Belgijos teritorijoje taptų mažiau patrauklus kitose valstybėse narėse įsteigtoms įmonėms, norinčioms pateikti susietus pasiūlymus, kuriuose bent vienas elementas yra finansinė paslauga. Iš tiesų šios įmonės nesugebėtų pateikti šių pasiūlymų Belgijos rinkai ir būtų priverstos patikrinti, ar jie atitinka Belgijos teisę, o tokie veiksmai nebūtų būtini kitoms valstybėms narėms.
- 37 Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad laisvės teikti paslaugas apribojimas leistinas, tik jeigu juo siekiama Sutartį atitinkančio teisėto tikslo ir jis grindžiamas privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, su sąlyga, kad tokiu atveju šis apribojimas yra tinkamas siekiamam tikslui įgyvendinti ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti (žr., be kita ko, 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Laval un Partneri*, C-341/05, Rink. p. I-11767, 101 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 38 Šiuo atveju 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 72 straipsnio 1 dalimi siekiamas tikslas, kaip matyti ir iš šio įstatymo pavadinimo, yra vartotojų interesų apsauga. Vartotojų apsauga teismų praktikoje yra pripažinta privalomuju bendrojo intereso pagrindu, kuris gali pateisinti paslaugų teikimo laisvės apribojimą (žr. 1982 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Oosthoek's Uitgeversmaatschappij*, 286/81, Rink. p. 4575, 16 punktą ir 1986 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, 220/83, Rink. p. 3663, 20 punktą).
- 39 Dėl 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 72 straipsnio tinkamumo reikėtų pažymėti, kad, viena vertus, finansinės paslaugos yra sudėtingo pobūdžio ir kelia specifinę riziką, apie kurią vartotojas ne visada yra pakankamai informuojamas. Kita vertus, susietas pasiūlymas savaime gali sukelti vartotojui išpūdį dėl kainų pranašumo. Tai rodo, kad susietas pasiūlymas, kurio vienas iš elementų yra finansinė paslauga, turi didesnę skaidrumo trūkumo riziką, susijusią su sąlygomis, šių paslaugų kaina ir tikslu turiniu. Toks pasiūlymas taip pat gali suklaidinti vartotojus dėl tikrojo pasiūlymo turinio bei tikrųjų šio susieto pasiūlymo savybių ir atimti galimybę palyginti šio pasiūlymo kainos ir kokybės santykį su atitinkamais kitų ūkio subjektų pasiūlymais.
- 40 Tokiomis aplinkybėmis teisės aktai, draudžiantys susietus pasiūlymus, kuriuose bent vienas elementas yra finansinė paslauga, gali padidinti vartotojų apsaugą.
- 41 Dėl apribojimo proporcingumo reikėtų pažymėti, kad pagal 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 72 straipsnio 2 dalį leidžiamos visiško draudimo pateikti pasiūlymą, kuriame bent vienas elementas yra finansinė paslauga, išimtis. Šių išimčių buvimas rodo, kad Belgijos įstatymų leidėjas manė, jog kai kuriais atvejais nebuvo būtina papildomai apsaugoti vartotoją.
- 42 Darytina išvada, kad visiškai draudimas pateikti susietus pasiūlymus, kuriuose bent vienas elementas yra finansinė paslauga, kaip numatyta 2010 m. balandžio 6 d. įstatymo 72 straipsnyje, neviršija to, kas būtina norint pasiekti Direktyva 2005/29 siekiamą aukštą vartotojų apsaugos lygį ir ypač apsaugoti vartotojų ekonominius interesus finansinių paslaugų srityje.

- 43 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 56 straipsnis aiškintinas taip, kad pagal jį nedraudžiama tokia nuostata, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią tam tikrais atvejais, kurių sąrašas nacionalinės teisės akte yra baigtinis, apskritai draudžiama pateikti vartotojui bet kokią susietą pasiūlymą, kuriame bent vienas elementas yra finansinė paslauga.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 44 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“), 3 straipsnio 9 dalis ir SESV 56 straipsnis aiškintini taip, kad pagal juos nedraudžiama tokia nuostata, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią tam tikrais atvejais, kurių sąrašas nacionalinės teisės akte yra baigtinis, apskritai draudžiama pateikti vartotojui bet kokią susietą pasiūlymą, kuriame bent vienas elementas yra finansinė paslauga.

Parašai.